

Άρειος Πάγος 1286/1984, Τμ. Β'

Πηγή: ΝοΒ 33/85 σελ. 811

Περίληψη: Εργατικό ατύχημα. - Εργασία ναυτική. - Έννοια εργατικού ατυχήματος. - Εργατικό ατύχημα δεν υφίσταται στην περίπτωση που ο μισθωτός με πρόθεση προκάλεσε το ατύχημα. Υφίσταται όμως εργατικό ατύχημα αν ο μισθωτός ενήργησε τη ζημιολόγο πράξη ευρισκόμενος σε κατάσταση ανικανότητας για καταλογισμό η οποία προκλήθηκε από εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες κατά την εκτέλεση της εργασίας του ή με αφορμή την εργασία του. Πλοίαρχος. Προσάραξη πλοίου σε αβαθή. Παρά τις συνεχείς προσπάθειες αδυναμία διασώσεως πλοίου και φορτίου. Επίδραση της καταστάσεως αυτής στον ψυχικό κόσμο του πλοιάρχου, που τον οδήγησε σε αυτοκτονία. Η αυτοκτονία του πλοιάρχου στην περίπτωση αυτή αποτελεί εργατικό ατύχημα.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο κ. Ι. ΓΟΥΡΝΑΣ, αντιπρόεδρος

Εισηγητής ο κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, αρεοπαγίτης

Δικηγόροι οι κ.κ. Σ. Καρακίτσος, Ι. Μιχαηλίδης

Επειδή κατά το άρθρο 1 του διά του β.δ. της 24.7/25.8.1920 κωδικοποιηθέντος και διά του άρθρου 38 της ΕισΝΑΚ διατηρηθέντος εν ισχύι και μετά την έναρξιν της ισχύος του Κώδικος τούτου ν. 551/1915, ως ατύχημα εκ βιαίου συμβάντος θεωρείται και ο θάνατος του εργάτου ή υπαλλήλου των εν άρθρ. 2 του δ/τος τούτου αναφερομένων εργασιών και επιχειρήσεων, εις α ρητώς περιλαμβάνονται αι της μεταφοράς δι' ύδατος, εάν είναι αποτέλεσμα εκτάκτου και αιφνιδίας επενεργείας εξωτερικού αιτίου, ασχέτου μεν προς την σύστασιν του οργανισμού του παθόντος και προς την βαθμιαίαν και προοδευτικήν εξασθένισιν και φθοράν αυτού, ως εκ της φύσεως και του είδους της εργασίας και των συμφύτων προς αυτήν δυσμενών επαγγελματικών όρων, συνδεομένου όμως με την εργασία ταύτην, ως εκ της εμφανίσεώς του εν τη εκτελέσει ή εξ αφορμής αυτής, υπό την αυτονόητον προϋπόθεσιν ότι τούτο θα είναι, εν όψει των εκάστοτε συντρέχοντων περιστατικών η πρόσφορος αιτία της επελεύσεως του θανάτου. Της τοιαύτης εννοίας του εργατικού ατυχήματος ρητώς κατά το ρηθέν άρθρον 1, εξαιρείται η περίπτωσης, καθ' ην προεκάλεσεν ο παθών εκ προθέσεως το επελθόν ατύχημα, τούθ' όπερ συμβαίνει όταν τούτο προεκλήθη εκ πράξεώς του στρεφόμενης αμέσως κατά του εαυτού του, εκτός αν την σχούσαν το αποτέλεσμα τούτο πράξιν ενήργησεν ο παθών τελών εν καταστάσει αφαιρούση την προς καταλογισμόν αυτώ της πράξεως ταύτης ικανότητα και προκληθείση εξ αιφνιδίου εξωτερικού γεγονότος και επομένως και εκ προκυψασών εξαιρετικώς δυσμενών συνθηκών κατά την εκτέλεσιν της εργασίας του ή εξ αφορμής αυτής. Εν προκειμένω, ως προκύπτει εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, το δικάσαν Εφετείον εδέχθη ότι την 19ην Ιουνίου 1978 κατηρτίσθη εν Πειραιεί σύμβασις ναυτικής εργασίας αορίστου χρόνου μεταξύ της δευτέρας των αναιρεσειουσών, ενεργούσης ως αμέσου αντιπροσώπου και πράκτορος της πρώτης τούτων, και του εν συνεχεία αποβιώσαντος συζύγου της αναιρεσιβλήτου και πατρός των υπ' αυτής νομίμως εκπροσωπούμενων ανηλίκων τέκνων της Ε. και Κ., αγόντων αντιστοιχώς τα δέκατον έκτον και δέκατον τέταρτον έτος της ηλικίας των. Ότι ειδικώτερον ο ως άνω αποβιώσας προσελήφθη ως πλοίαρχος αντί συμφωνηθέντος μηνιαίου μισθου εξ 70.000 δραχμών επί του υπό ελληνικήν σημαίαν φορτηγού πλοίου "Π*" έχοντος ολικήν χωρητικότητα άνω των 4.500 τόννων D.W. και ανήκοντος κατά πλοιοκτησίαν εις την πρώτην των αναιρεσειουσών και πρακτορευομένου υπό της δευτέρας τούτων. Ότι ο ανωτέρω πλοίαρχος εναυτολογήθη την 23ην Ιουνίου 1978 εις τον λιμένα του Πορτ-Σάιντ και ήρξατο την εκτέλεσιν του δρομολογίου του πλοίου τούτου, κατευθυνομένου προς τον λιμένα της Τζέντα της Σαουδικής Αραβίας. Ότι το πλοίον κατά τας πρωινάς ώρας της 26ης Ιουνίου 1978, και καθ' ον χρόνον προσήγγιζεν εις τον ανωτέρω λιμένα, λόγω αλλαγής της πορείας του, προελθούσης εκ διαταγής του πλοιάρχου, προσήραξεν εις την αβαθή κοραλλιογενή θαλασσίαν περιοχήν, την ευρισκομένην έξωθι του λιμένος τούτου και απέχουσας ολίγα μίλια εξ αυτού. Ότι ο πλοίαρχος λόγω της προσαράξεως ήρξατο να δίδη εντολάς προς εκτέλεσιν υπό του πληρώματος των επιβαλλομένων ενεργειών προς διάσωσιν του πλοίου, του φορτίου και του πληρώματος. Ότι αι εργασίαι αύται εξηκολούθησαν εντατικώς καθ' άπασαν την ανωτέρω ημέραν και μέχρι των πρωινών ωρών της επομένης τοιαύτης (27ης Ιουνίου 1978), άνευ ουσιώδους αποτελέσματος, επί τω λόγω ότι η εν γένει κατάστασις του πλοίου ήρξατο να επιδεικνύεται λόγω εισροής θαλασσίου ύδατος εις το υπ' αριθ. 1 κύτος του πλοίου, δι' ο και ο πλοίαρχος διάταξε την μερικήν εκφόρτησιν αυτού. Ότι τω ως άνω πραγματικόν περιστατικόν της προσαράξεως του πλοίου εδημιούργησεν εις τον πλοίαρχον καταστάσει συγκινησιακάς, επενεγκούσας σοβαράς διαταραχάς των ψυχικών λειτουργιών της βουλήσεως αυτού και της ορθής και ηρέμου σκέψεως και προερχομένης εκ της ευαισθήτου ψυχικής ιδιοσυστασίας και επαγγελματικής ευσυνειδησίας του πλοίαρχου, αποδίδοντος την προσάραξιν του πλοίου εις ιδίαν αυτού υπαιτιότητα και ανικανότητα προς διακυβέρνησιν αυτού. Ότι η ουτωσί δημιουργηθείσα εκ του ανωτέρω

θαλασσίου συμβεβηκότος ψυχική κατάσταση του πλοίαρχου, εκδηλουμένη διά της προς τον υποπλοίαρχον του ιδίου πλοίου απευθυνομένης και εκάστοτε επαναλαμβανομένης μέχρι της 8ης πρωινής της 27ης Ιουνίου 1978 φράσεως "τα πάντα για μένα τελείωσαν" επήνεγκε την πλήρη εξασθένισιν της βουλήσεως αυτού και διεκώλυε πλέον την εκδήλωσιν ηρέμου σκέψεως. Ότι η ψυχολογική αυτή κατάσταση εντείνεται λόγω της εν τω μεταξύ μη επιτυγχανομένη αποκολλήσεως του πλοίου εκ της κοραλλιογενούς περιοχής, ήτις δεν είχε επιτευχθή μέχρι της 8ης πρωινής της επομένης ημέρας. Ότι ο πλοίαρχος, τελών πλέον υπό την ουτωσί διαμορφωθείσαν ανώμαλον ψυχολογικήν του κατάστασην, εμπίπτουσιν πλέον εντός των ορίων της ελλείψεως ικανότητος προς καταλογισμόν, εισήλθεν εντός του πλοιαρχικού του ενδαιτημάτος, ησφάλισε τη θύραν αυτού και εν συνεχεία, λαβών ανά χείρας το υπηρεσιακόν του περίστροφον εβλήθη δι' αυτού. Ότι συνεπεία της ενεργείας του ταύτης επήλθεν αμέσως ο θάνατος τούτου και η εντεύθεν λύσις της συμβάσεως ναυτολογήσεως. Ακολουθως δε μετ' εξαφάνισιν της πρωτοδίκου αποφάσεως επιδίκασεν διά την ως άνω αιτίαν εις την αναιρεσίβλητον το ποσόν των 344.259 δραχμών ως αποζημίωσιν του ν. 551/1915. Ούτως αποφηνάμενον το Εφετείον δεν παρεβίασε τας προπαρατεθείσας διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 551/1915 ουδέ εστέρησε την απόφασίν του νομίμου βάσεως.